

Interný protikorupčný program Národného centra zdravotníckych informácií

Interný protikorupčný program Národného centra zdravotníckych informácií (ďalej ako „Program“) je vydaný v súlade s Národným protikorupčným programom Slovenskej republiky, ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 426 zo 4. septembra 2019.

Korupciou je vo všeobecnosti myslené také konanie, ktorým sa zneužíva určité postavenie k zisku neoprávneného majetkového obohatenia alebo aj iného nemajetkového zvýhodnenia pre seba alebo inú osobu, napr. dosiahnutie neoprávnenej výhody, prospechu, ale aj dosiahnutie oprávnenej výhody či prospechu v skrátrenom čase. Korupciou môže byť predovšetkým sľub, ponuka alebo naopak poskytnutie úplatku či inej neoprávnenej výhody s cieľom ovplyvniť niekoho konanie alebo rozhodovanie. Korupciou je tiež žiadosť o úplatok a prijatie úplatku. Úplatok môže mať majetkovú aj nemajetkovú hodnotu (napr. poskytnutie služieb alebo informácií). Dôsledkom korupčného konania môže byť naplnenie skutkových podstát trestných činov, napr. trestné činy korupcie, poškodzovanie finančných záujmov Európskej únie alebo trestné činy verejných činiteľov, prípadne ďalšie hospodárske trestné činy alebo trestné činy proti majetku.

Cieľom Programu je v maximálnej miere obmedziť predpoklady pre vznik korupcie a identifikovať rizikové miesta, funkcie a činnosti potenciálneho vzniku korupcie.

Program tvoria tieto základné procesy:

1. vytváranie a posilňovanie protikorupčnej klímy,
2. dodržiavanie pravidiel transparentnosti,
3. riadenie korupčných rizík a monitoring kontrol,
4. nastavenie postupov pri podozrení na korupčné správanie,
5. vyhodnotenie interného protikorupčného programu.

Všetky uvedené procesy musia byť personálne zabezpečené v rámci organizačnej štruktúry Národného centra zdravotníckych informácií (ďalej ako „NCZI“) s určenou zodpovednosťou príslušných vedúcich pracovníkov.

1. Vytváranie a posilňovanie protikorupčnej klímy

Cieľom vytvárania a posilňovania prostredia bez protispoločenskej činnosti je zvýšiť odolnosť zamestnancov NCZI voči prípadným korupčným ponukám, zvyšovať povedomie o prípadných dôsledkoch korupčného jednania a zvyšovať pravdepodobnosť odhalení takéhoto konania.

1.1 Propagovanie protikorupčnej politiky / vzdelávanie zamestnancov

Pre dosiahnutie cieľa je nevyhnutná vlastná bezúhonnosť vedúcich pracovníkov a kladenie sústavného dôrazu na dodržiavanie všetkých platných právnych noriem a vnútorných predpisov NCZI u všetkých podriadených pracovníkov. Základom v tejto oblasti je dodržiavanie zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení v znení neskorších predpisov a zákona č. 343/2015 Z. z.

o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov. Z interných predpisov sú významnými predpismi najmä Pracovný poriadok, Organizačný poriadok, Smernica o opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti, Smernica o vnútornom kontrolnom systéme, Smernica o finančnom riadení a finančnej kontrole.

Aktuálne znenie všetkých príslušných interných noriem vrátane tohto Programu je dostupné všetkým zamestnancom na intranete NCZI. Pri vzniku pracovného pomeru sú všetci nastupujúci zamestnanci povinní sa s nimi oboznámiť a následne sa priebežne oboznamovať s ich prípadnými aktualizáciami. Všetci príslušní vedúci pracovníci sú povinní priebežne dohliadať na znalosť všetkých príslušných noriem u svojich podriadených pracovníkov.

1.2 Etický kódex NCZI

Etický kódex NCZI v sebe stanovuje zásady a štandardy rokovania zamestnancov NCZI, vrátane princípov protikorupčného rokovania. Nadväzuje na základné práva a povinnosti zamestnancov, definované v zákone č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch.

Etický kódex je záväzný pre všetkých zamestnancov NCZI.

1.3 Podávanie oznámení

Proces podávania oznámení, preverovania oznámení, oprávneniach zodpovednej osoby pri preverovaní oznámení, zachovaní mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa, evidovaní oznámení, oboznamovaní oznamovateľa s výsledkom preverenia jeho oznámenia a spracúvaní osobných údajov uvedených v oznámení podľa § 10 ods. 8 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje Smernica o opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

2. Dodržiavanie pravidiel transparentnosti

Transparentnosť umožňuje verejnú kontrolu hospodárenia organizácie ako vlastnými zamestnancami, tak i verejnosťou. Táto verejná kontrola súčasne funguje ako preventívne opatrenie vzniku korupčného konania.

2.1 Zverejňovanie informácií o verejných prostriedkoch

V rámci transparentného zverejňovania informácií o nakladaní s verejnými prostriedkami a majetkom štátu sú na internetových stránkach NCZI (www.nczisk.sk) sprístupnené nasledujúce informácie:

- informácie o hospodárení a rozpočte – za zverejnenie zodpovedá odbor finančného riadenia,
- informácie o verejných zákazkách vrátane zmlúv – za zverejnenie zodpovedá odbor verejného obstarávania,
- informácie o riešených grantových a dotačných projektoch,
- informácie týkajúce sa ponuky nepotrebného majetku – za zverejnenie zodpovedá odbor hospodárskej správy a majetku,
- informácie poskytnuté podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií v znení neskorších predpisov – za zverejnenie zodpovedá odbor externej a internej komunikácie.

2.2 Zverejňovanie informácií o systéme rozhodovania

Na internetových stránkach NCZI (www.nczisk.sk) je zverejnená organizačná štruktúra NCZI v hierarchickej štruktúre a kontakty na vedúcich pracovníkov organizácie.

2.3 Umiestnenie protikorupčných informácií na internetových stránkach NCZI

Na internetových stránkach NCZI (www.nczisk.sk) je zverejnený tento Program a Etický kódex NCZI.

3. Riadenie korupčných rizík a monitoring kontrol

Aktívne riadenie protikorupčných rizík napomáha identifikovať oblasti so zvýšeným korupčným potenciálom a preverovať a posilňovať funkčnosť kontrolných mechanizmov v týchto oblastiach. Cieľom riadenia korupčných rizík a monitoringu kontrol je preto nastavenie účinných kontrolných mechanizmov a zabezpečenie efektívneho odhaľovania korupčného konania. Riadenie korupčných rizík je ucelený súbor operácií zahrňujúci hodnotenia rizík (vrátane ich identifikácie, vytvorenia mapy rizík, ohodnotenia významnosti atď.), monitoring kontrolných mechanizmov a pravidelné vyšetrovanie rizikových oblastí.

3.1 Hodnotenie korupčných rizík

Hodnotenie korupčných rizík je vykonávané pravidelne aspoň jedenkrát ročne. Obsahuje v sebe najmä:

- prijatie opatrení na zníženie pravdepodobnosti alebo dopadu korupčných rizík,
- vytvorenie mapy / katalógu korupčných rizík,
- prijatie opatrenia na zníženie pravdepodobnosti alebo dopadu korupčných rizík.

V rámci všetkých činností organizácie sú vytipované a popísané miesta a procesy s možnosťou vzniku rizika korupčného konania a takto identifikované riziká sú posúdené a ohodnotené z pohľadu pravdepodobnosti ich vzniku a najmä stupňa závažnosti prípadných dôsledkov. Výsledkom tohto posúdenia a ohodnotenia rizika je katalóg rizík, respektíve mapa rizík, ktorá prehľadne zobrazuje riziká korupčného konania z pohľadu ich významnosti, predovšetkým podľa miery pravdepodobnosti vzniku a závažnosti následkov.

Súčasťou procesu riadenia rizík je aj návrh a prijatie opatrení na elimináciu rizík, pričom navrhnuté opatrenia musia svojou mierou zodpovedať významnosti identifikovaného rizika.

3.2 Monitoring kontrolných a riadiacich mechanizmov

Pravidelné testovania kontrolných mechanizmov v oblastiach korupčného rizika a funkčnosti nastavených opatrení eliminujúcich riziká sú v kompetencii všetkých vedúcich pracovníkov organizácie.

4. Nastavenie postupov pri podozrení na korupčné správanie

Postupy pri vyšetrovaní podozrení na korupčné správanie v sebe obsahujú jednak proces prešetrenia podaného oznámenia, ďalej oblasť riešenia prípadných škôd a následkov a tiež oblasť nápravných opatrení.

5. Vyhodnotenie Programu

Vyhodnocovanie a následná aktualizácia Programu je nevyhnutnou súčasťou zdokonaľovania procesu eliminácie korupčných rizík.

5.1 Vyhodnocovanie Programu

Vyhodnotenie Programu je zamerané na plnenie všetkých jeho častí, t. j. na stav implementácie protikorupčných opatrení, na účinnosť navrhnutých opatrení na elimináciu rizík, na aktuálnosť katalógu / mapy rizík, na zhodnotenie prípadných podozrení na korupčné správanie a prípadné nápravné opatrenia. Vyhodnotenie sa vykonáva v dvojročných cykloch, s termínom vykonania vyhodnotenia do 31. decembra každého nepárneho roka.

5.2 Aktualizácia Programu

Program sa aktualizuje najdlhšie v dvojročnom cykle, ďalej podľa potreby napríklad v nadväznosti na výsledok hodnotenia Programu, v závislosti od vzniku potreby v súvislosti s identifikáciou nového rizika alebo spustenia novej činnosti.

5.3 Správy o plnení Programu zriaďovateľovi

Súhrnné vyhodnotenie Programu je zasielané v dvojročných cykloch zriaďovateľovi, vždy do 28. februára každého párneho kalendárneho roka.